

POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

TÉMA	Študentské rozhlasové vysielanie na Slovensku
AUTOR	Mgr. Andrej Brník, PhD.
OPONENTKA	doc. PhDr. Jana Radošinská, PhD.
PRACOVISKO OPONENTKY	Katedra masmediálnej komunikácie Fakulta masmediálnej komunikácie Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave Námestie J. Herdu 2 917 01 Trnava jana.radosinska@ucm.sk

Prílohy: —

Vybavuje:

M. Hrušák

KRITÉRIÁ HODNOTENIA HABILITAČNEJ PRÁCE**1. Náročnosť spracovania riešenej problematiky práce**

Predkladaný text reflektuje rozličné atribúty študentského rozhlasového vysielania vo vzťahu k širším zmenám v systéme vysokoškolského vzdelávania a sociálno-kultúrnym, politickým i materiálno-technologickým transformáciám v oblasti mediálnej komunikácie. Ide o náročnú a sporadicky diskutovanú tému, čo však nie je prekvapivé vzhľadom na skutočnosť, že študentské rozhlasové vysielanie vo svojej typickej podobe nie je príliš komerčne zaujímavé a z hľadiska ekonomických (aj iných) atribútov mediálneho priemyslu má na prvý pohľad len okrajový význam. Habilitanta však tento fakt neodrádza, pretože si uvedomuje, že študentské rozhlasové vysielanie nestráca svoj osobitý spoločensko-kultúrny význam ani v dobe typickej preferovaním digitálnych foriem komunikácie, najmä komerčne zameraných distribučných platforiem zameraných na šírenie hudby a podcastov, a čoraz rozsiahlejšej implementácie prvkov sociálnych médií.

Kandidát v habilitačnej práci uplatňuje a ďalej rozvíja parciálne výsledky svojho predchádzajúceho vedeckého bádania. Jednu z najväčších výziev preňho nepochybne predstavuje skutočnosť, že akademická diskusia viazaná na médiá a komunikáciu postupne odsúva na okraj záujmu nielen natoľko špecifickú sféru záujmu akou sú študentské médiá fungujúce v podmienkach vysokoškolského vzdelávania, ale v konečnom dôsledku aj „tradičné“ formy komerčného či verejnoprávneho rozhlasového vysielania, ktorým je neraz – celkom nesprávne – pripisovaná nízka miera dôležitosti v porovnaní s, povedzme, filmovou, televíznou či digitálno-hernou tvorbou. Marginalizácia vysoko špecializovaných foriem rozhlasového vysielania s nízkym komerčným potenciálom sa tak prejavuje naprieč mnohými komunikačnými prostrediami, vrátane akademickej sféry. Habilitant napriek tomu preukazuje, že ide o oblasť záujmu, o ktorej vieme pomerne málo, pričom vnímanie danej témy z historickej perspektívy nevyhnutne naráža na problém skúpych a útržkovitých informácií o rôznych podobách študentského rozhlasového vysielania v minulosti. Už systematizácia daných poznatkov preto predstavuje pomerne náročnú výzvu. Kandidát rieši pertraktovanú tému jediným efektívnym spôsobom – na základe interdisciplinárneho prístupu, ktorý zahŕňa vymedzenie ako technologických predpokladov rozhlasového vysielania a jeho všeobecne uplatňovaných znakov, tak aj vývojových procesov, ktoré formovali rôzne podoby rozhlasovej komunikácie v domácich podmienkach aj vo svete.

Riešená téma sa stáva čoraz aktuálnejšou aj s prihliadnutím na fakt, že mentalita súčasného študentstva pôsobiaceho v odbore mediálnych a komunikačných štúdií do istej miery nekorešponduje so súborom očakávaných kompetencií a charakteristík, ktoré sa bežne vyžadujú od osôb so záujmom o získavanie zručností viazaných na spracovanie a prezentáciu informácií v čisto auditívnej forme. Uvedené tvrdenie z pochopiteľných príčin komplikuje procesy vysokoškolského vzdelávania budúcich mediálnych profesionálov, ktorí v mnohých prípadoch nepovažujú takúto formu tréningu za relevantnú a majú skôr záujem o okamžité

hľadanie príležitostí v redakciách či už lokálnych, regionálnych alebo celoplošných rozhlasových staníc. Kandidát preto v teoretickej časti habilitačnej práce venuje zodpovedajúci priestor vymedzeniu procesov, ktoré majú zabezpečiť získavanie profesionálnych zručností v podmienkach študentského rozhlasu. Jeho následná polemika o súčasnom (do istej miery nedokonalom) legislatívnom rámcovaní študentského rozhlasového vysielania a stave študentského rozhlasového vysielania doma a vo svete naznačuje, že ide o širší problém, ktorý sa prejavuje naprieč viacerými kultúrnymi okruhmi.

Aplikujúc uvedený prístup a kombináciu viacerých výskumných nástrojov, habilitant ponúka systematizáciu a revíziu existujúcich poznatkov o danej oblasti záujmu. Uvedený fakt možno jednoznačne vnímať ako prínos či pridanú hodnotu recenzovaného textu. Navyše, kandidát nezostáva v rovine teoretizovania a špekulatívnych úvah; v rámci procesu získavania a vyhodnocovania informácií cielene konfrontuje svoje postrehy a stanoviská s oslovenými osobami, ktoré pôsobili či stále pôsobia vo sfére študentského rozhlasového vysielania, pričom takto získané informácie by v niektorých prípadoch neboli pre neho dostupné, resp. by mal len limitovanú možnosť adekvátne si ich overiť.

2. Posúdenie úrovne spracovania práce

Teoretická časť práce prezentuje tri rôzne stránky či perspektívy vedeckej diskusie o riešenej problematike. Habilitant si uvedomuje, že jeho uvažovanie o študentskej rozhlasovej komunikácii by nebolo úplné, ak by opomenul historické východiská rozhlasu ako masového média, ktoré svojho času predstavovalo kľúčovú súčasť mediálnej komunikácie a najrýchlejší zdroj informácií. V rámci mapovania danej oblasti záujmu vychádza z poznania technických predpokladov vzniku a vývoja „tradičnej“ podoby rozhlasového vysielania, vymedzujúc jeho základné znaky a kľúčové historické míľniky, ktoré etablovali rozhlasovú komunikáciu ako dôležitú súčasť národného aj globálneho mediálneho prostredia. Druhý okruh poznatkov reflektuje kategorizáciu či typologické vymedzenie rozhlasového vysielania s ambíciou vysvetliť princípy formátovania rozhlasového obsahu a jasne určiť pozíciu študentského rozhlasového vysielania v tomto komplexnom ekosystéme. V rámci pomyselného tretieho teoretického rámca autor mapuje existujúci súbor poznatkov o fungovaní študentského rozhlasového vysielania v podmienkach Slovenskej republiky, a to z hľadiska jeho pozície v medziach univerzitného vzdelávania aj z pohľadu aktuálne platnej legislatívy.

Kandidát v rámci teoretických úvah presvedčivo vysvetľuje, aké komunikačné atribúty odlišujú oblasť študentského rozhlasového vysielania od iných foriem rozhlasovej produkcie. Ozrejmjuje tak, v čom spočíva jeho nezastupiteľnosť a praktická využiteľnosť vo vzťahu k praktickej príprave a cieľavedomému tréningu budúcich mediálnych profesionálov. Teoretická reflexia problematiky tak nesmeruje k snahe vyčerpávajúco referovať o každom existujúcom atribúte rozhlasovej komunikácie. Naopak, kandidátova oblasť záujmu sa postupne zužuje a špecializuje so zámerom odhliadnuť od univerzálne známych faktov smerom ku komunikačnému mikroprostrediu, o ktoré väčšina súčasného mediálneho publika v lepšom prípade iba nemá záujem – v horšom prípade mnohí recipienti netušia, že študentské rozhlasové vysielanie vôbec existuje.

Empirické riešenie diskutovanej témy je, vzhľadom na stanovené parciálne ciele, spojené s využitím kombinovanej kvalitatívnej a kvantitatívnej metodológie, ktorá je interpretačne náročná a vyžaduje si kontextuálne prepojenie jednotlivých zistení. Metodologické východiská empirického skúmania dostatočne objasňujú výskumný problém a spôsob jeho riešenia (formou analýzy sekundárnych informačných prameňov spojených s historickým mapovaním, dotazníkového skúmania a následnej analýzy existujúcich webových stránok a ďalších súvisiacich informačných zdrojov). Istý limit predstavuje skutočnosť, že kandidát len v menšej miere odkazuje na relevantné metodologické

publikácie, ktorých štúdium by mu umožnilo vnímať výskumný problém v inej perspektíve a širšom kontexte. Napriek tomu, že metodologický rámec predkladaného výskumu má isté rezervy, autor presvedčivo opodstatňuje selekciu a účel jednotlivých metód, nástrojov a postupov s prihliadnutím na potrebu konfrontovať teoretické poznatky s reálnym stavom študentského rozhlasového vysielania na Slovensku.

Empirická časť habilitačnej práce dosahuje solídnu kvalitatívnu úroveň a jej súčasťou je množstvo poznatkov hodných ďalšej vedeckej reflexie. V texte sú obsiahnuté konkrétne informácie o historickom vývoji študentského rozhlasového vysielania na Slovensku, ako aj o jeho súčasnom stave a význame vo vzťahu k mediálnemu prostrediu. Diskusia o výsledkoch výskumu je podnetne spracovaná a plní svoj účel, no predsa badať, že kandidátov autorský vklad je výraznejší a presvedčivejší až v rámci formulovania praktických návrhov a odporúčaní, čo súvisí s jeho vedeckopedagogickým zameraním a schopnosťou vnímať študentské vysielanie predovšetkým v jeho pragmatickej a utilitaristickej rovine. Tento fakt nemožno hodnotiť ako slabú stránku či nedostatok habilitačnej práce; je však namieste konštatovať, že kandidátova argumentácia je najpresvedčivejšia v momente, keď transformuje získané informácie do podoby konkrétnych odporúčaní a návrhov.

3. Prínos a úroveň výsledkov práce

Prínos habilitačnej práce spočíva najmä v skutočnosti, že habilitant kompetentne hodnotí vlastné výskumné zistenia a konfrontuje ich s teoretickými poznatkami súvisiacimi s problematikou študentského rozhlasového vysielania. Výsledkom je súbor zistení, ktoré sa premietajú do konkrétnych odporúčaní a návrhov smerujúcich k skvalitneniu úrovne študentského rozhlasového vysielania v domácich podmienkach a posilneniu jeho pozície v rámci mediálnej a komunikačnej infraštruktúry. Ich postupnú realizáciu v praxi možno vnímať ako nevyhnutný krok, vďaka ktorému sa dozvieme viac o možnostiach a limitoch študentského rozhlasového vysielania v kontexte vzdelávania v medziach mediálnych a komunikačných štúdií. Pomerne stručne, azda len okrajovo sú spomenuté návrhy, akými spôsobmi by bolo možné modifikovať a rozvíjať súčasné výskumné iniciatívy a vedecké procesy s cieľom priniesť do univerzitného prostredia nové príležitosti pre cieľavedomý rozvoj študentskej rozhlasovej komunikácie. Autorovu prácu tak nemožno vnímať ako zavrhnutú, práve naopak. Stáva sa len ďalším, nepochybne dôležitým míľnikom jeho vedeckého profilu a akademickej expertízy a svedčí o aktuálnosti a relevantnosti témy, ktorú nemožno limitovať len na aktuálne obdobie. Výskum prispieva k lepšiemu pochopeniu významu a hraníc často prehliadanej oblasti rozhlasovej komunikácie – hoci jej komerčný potenciál je nepodstatný až zanedbateľný, plní zásadnú celospoločenskú funkciu a jej dôležitosť vo vzťahu k vzdelávaniu a výchove mediálnych profesionálov je rovnaká, ak nie ešte zásadnejšia než v dávnejšej či nedávnej minulosti.

Hodnotený text prináša komplexné informácie o transformácii rozhlasového priemyslu ako celku a vypovedá mnoho o ambivalentnom charaktere mediálneho prostredia 21. storočia, v ktorom automaticky očakávame multiplatformovú dostupnosť obsahu a používateľsky prívetivé komunikačné nástroje na prakticky všetkých úrovniach mediálnej produkcie, či už ide o audioviziu, obraz, zvuk alebo multimedialne formáty. Habilitantov osobitý pohľad na minulosť i súčasnú realitu študentského rozhlasového vysielania presahuje úroveň všeobecných konštatovaní a neviaže sa len na sumarizáciu už známych skutočností a existujúcich názorov. Kvalitu práce by nepochybne prehĺbila aj diskusia o limitoch predkladaného výskumu, ktoré sú v texte len kontextuálne naznačené. Definovanie limitov empirického skúmania riešenej témy by preto malo byť súčasťou diskusie v rámci obhajoby habilitačnej práce.

Habilitant plní určené ciele, primerane reaguje na jednotlivé výskumné otázky

a neopomína ani vyhodnotenie stanovených predpokladov. Záver habilitačnej práce jasne svedčí o skutočnosti, že stanovený výskumný problém je v skutočnosti súčasťou väčšieho celku a v medziach habilitačnej práce ho nemožno vyriešiť, istotne nie v plnom rozsahu. Kandidát tak má možnosť ďalej rozvíjať svoju kariérnu špecializáciu, nadväzovať na už prezentované zistenia a kriticky diskutovať o meniacom sa význame a účele študentskej rozhlasovej komunikácie na lokálnej, regionálnej, národnej i nadnárodnej úrovni. Faktická absencia podobne či rovnako zameraných vedeckých prác v domácom akademickom prostredí tak situuje hodnotenú habilitačnú prácu do pozície dôležitého príspevku k pochopeniu systémových zmien v organizovaní a personálnom i materiálnom zabezpečovaní praktickej výučby študentstva viazanej na pôsobenie v oblasti komunitne zameraného rozhlasového vysielania.

4. Posúdenie formálnej stránky práce (jazyk, štýl, štruktúra)

Štruktúra hodnotenej habilitačnej práce zodpovedá jej tematickému zameraniu a stanoveným cieľom. Recenzovaný text je formálne rozdelený do piatich kapitol, ktoré sa podľa potreby ďalej členia na sústavu podkapitol druhej a tretej úrovne. I napriek tomu, že predložený prehľad súčasného stavu problematiky je rozdelený do vyššieho počtu (dvanástich) subkapitol, teoretický rámec skúmanej problematiky možno hodnotiť ako systematický a prehľadný. Jednotlivé súčasti textu sú úzko prepojené z hľadiska uplatnených logických myšlienkových operácií a svojho kontextu. Prvá kapitola mapuje teoretické východiská problematiky, kým nasledujúce dve kapitoly vymedzujú stanovené parciálne ciele a následne aj paradigmatické a metodologické rámce predkladaného empirického skúmania. V štvrtej kapitole sa následne realizuje empirické skúmanie, ktorého výsledkom je súbor zistení tvoriacich nevyhnutné východisko interpretácií a návrhov prezentovaných v piatej kapitole. V tejto súvislosti je relevantné spomenúť, že podkapitolu 4.3, ktorá predstavuje syntézu výskumných zistení, nebolo nutné a azda ani žiaduce formálne oddeľovať od nasledujúcej kapitoly, keďže oba textové segmenty spolu veľmi úzko súvisia a stať 4.3 predstavuje priame východisko kritickej diskusie obsiahnutej v piatej kapitole.

Habilitačná práca pozostáva zo 138 paginovaných strán a jej súčasťou je rozsiahla bibliografia tvorená viac než sedemdesiatimi informačnými prameňmi vedeckého charakteru, prevažne monografickými prácami a štúdiami publikovanými v renomovaných vedeckých časopisoch. Uvedené zdroje informácií sú podľa potreby doplnené takmer päťdesiatimi digitálnymi prameňmi a šesťnástimi už publikovanými prácami autora habilitačnej práce.

Hodnotené dielo dosahuje požadovanú jazykovo-štylistickú úroveň. Kandidátova argumentácia je presvedčivá a zohľadňuje potrebu vymedziť zreteľné hranice medzi uvádzaním vlastných stanovísk a prácou s citovanými a parafrázovanými informáciami. Štylizácia textu svedčí o hlbokej osobnej zainteresovanosti autora a do istej miery prezrádza i jeho hlboký záujem o študentskú rozhlasovú komunikáciu a médium rozhlasu ako také. Istá subjektívnosť vo vyjadrovaní je evidentná predovšetkým v prvej kapitole orientovanej na teoretické spracovanie problematiky, pričom autor sa nepokúša svoju osobnú zaangažovanosť skrývať ani bagatelizovať, práve naopak. V konečnom dôsledku však táto skutočnosť nie je problematická, keďže habilitantovi pomáha nielen spestriť predkladanú syntézu poznatkov, ale aj preukázať extenzívnu znalosť domáceho mediálneho prostredia, ktorého súčasťou sú aj rozmanité formy rozhlasového vysielania a súvisiace formáty zvukovej produkcie atraktívne pre súčasné mediálne publiká. Formálna realizácia habilitačnej práce v plnom rozsahu zodpovedá štandardom akademického publikovania a etickým zásadám vedeckej práce.

5. SÚHRNNÉ STANOVISKO OPONENTKY

Predložená habilitačná práca spĺňa požiadavky na uvedený typ kvalifikačných prác.
Preto navrhujem, aby Vedecká rada Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy
v Bratislave po splnení všetkých ďalších náležitostí

udelila

habilitantovi Mgr. Andrejovi Brníkovi, PhD. vedecko-pedagogický titul „docent“ v odbore
habilitačného konania masmediálne štúdiá.

V Trnave dňa 10. septembra 2025

doc. PhDr. Jana Radošinská, PhD.